

DZIENNIK ŁÓDZKI

Rok I

Łódź, czwartek 27 września 1945 r.

Nr 84 (94)

Warszawa nie kapitulowała

Komunikat niemiecki z dnia 27 września 1939 roku doniósł: „polski komendant zaofiarował dziś przed południem poddać miasto i załogi”.

Wyjątkowo w tym dniu komunikat niemiecki nie kłamał. Późniejsze komunikaty i komentarze donoszące o bezwzględnej kapitulacji Warszawy — kłamały. Warszawa bowiem nigdy nie skapitulowała. Zrobił to jej bohaterki komendant, wychodząc z czysto ludzkiej troski o los setek tysięcy bezbronnym, głodnym i wycieńczonym do ostatnich granic wytrzymałości ludzkiej — kobiet i dzieci. Ludność stolicy gotowa była walczyć naprawdę do ostatniej kropli krwi. I nie jest to frazes, ostatecznie go oddechu...

Kapitulacji Warszawy nie było. Warszawa padła, ale nie upadła do poziomu kapitulacji. Warszawa padła, ale się nie poddała. Warszawa złożyła broń, ale nie złożyła nigdy gotowości do chwycenia za broń.

Wynaturzona mściwość germańska nie zapomniła tego bohaterskiej stolicy podbitego narodu. Za swój heroiczny czyn we wrześniu 1939 roku Warszawa musiała zapłacić w sierpniu i wrześniu roku 1944-go.

W ciągu tych kilku, długich jak wieczność, lat wojny Niemcy nie zapomnieli o zemście — gromadzili ją w sobie i czekali na odpowiedni moment, aby ją zrealizować. Miel dwie ewentualności: w razie wygrania wojny zniszczyć Warszawę, wyśledzić jej mieszkańców zgodnie z zapowiedzią „Mein Kampf” w głąb Azji, zaś w razie klęski przy „okazji” nie zostawić w niej kamienia na kamieniu.

Stali się Niemcy doczekali się klęski, a my zbuzurzenia stolicy. „Okazję” dało przedwcześnie powstanie.

Jednego tylko Niemcy nie doczekali: „bezwzględnej” — jak pisali — kapitulacji ani Warszawy, ani Polski. Bp w najważniejszych momentach mianem wojny Warszawa reprezentowała całą Polskę, a bohaterzy tej obrony — cały naród.

We wrześniu 1939 roku stolica Polski, opuszczona haniebnie przez ówczesny rząd i naczelny wodza armii polskiej, porwała się samorzutnie na oczach całego świata do obrony tego, co się nazywa honorem narodu. Wobec kilkunastu wroscich dywizji, uzbrojonych po zęby, przeważnie pancernych, z kilku tysiącami samolotów — stała do walki niecałe sto tysięcy uzbrojonych, bo przeważnie w ręce broń żołnierzy polskich, szeregowych w naprzeciw broniomocnych oddziałów obrony obywatelskiej, której jedyną rezerwą była miliona bezbronna ludność stolicy, złożona z kobiet, dzieci, chorych i starców, bo mężczyźni bądź znaleźli się w pierwszych szeregach na przedpolu Warszawy, bądź też odeszli zgodnie

z rozkazem naczelnego wodza w kierunku na Rumunię. Warszawa miała wtedy świadomość, że jedyna w świecie ratuje honor nie tylko narodu polskiego, ale całej Europy.

Warszawa bowiem stała się „natchnieniem i sumieniem świata” nie dopiero w sierpniu i wrześniu 1944 roku, ale we wrześniu roku 1939-go. Dwa największe momenty, które moralnie wstrząsnęły światem, to wrzesień 1939 i sierpień-wrzesień 1944 r. Bohaterstwo Warszawy jest na początku i u zakończenia tej wojny.

Dlatego z zapalem równym furii, z jaką wróg zabrał się do zniszczenia naszej stolicy, naród postanowił ją odbudować. Pe-

na i rychła odbudowa Warszawy, to nie tylko spłata długu moralnego wobec heroizmu jej obrońców, ale widomy dowód ostatecznego zwycięstwa nad wrogiem. Odbudowa Warszawy staje się zatem obowiązkiem obywatelskim każdego z nas.

Zdaliśmy przed światem egzamin z obrony Warszawy — musimy teraz zdać egzamin z jej odbudowy. Wtedy dopiero całopalna ofiara jej obrońców nie pójdzie na marne, heroiczne ich dzieło będzie okupione, a krwawy trud poległych, jako testament dla żywych — w pełni zrealizowany.

MARIAN PIECHAŁ

Listy uwierzytelniające

wręczył ambasador włoski orcz. Bierutowi

WARSZAWA (Polpress). Dnia 26 września o godz. 5 po poł. nastąpiło w Belwederze złożeniu listów uwierzytelniających ambasadora królestwa Włoch, Eugenio Reale Prezydentowi ob. Bolesławowi Bierutowi. Wręczając listy uwierzytelniające Prezydentowi ob. B. Bierutowi ambasador królestwa Włoch wygłosił przemówienie, z którego cytujemy następujące słowa:

„Panie Prezydencie! Mam zaszczyt złożyć listy uwierzytelniające, którymi Jego Królewska Wysokość Generalny Namiestnik Królestwa Italii akredytuje mnie jako swego ambasadora przy Waszej Ekscelencji. Przynoszę Waszej Ekscelencji, Rządo-

wi i Narodowi Polskiemu, na który naród włoski spogląda z prawdziwym podziwem za jego wysiłek w walce z ciemnością, pozdrowienie nowej Italii demokratycznej, która wyzwoliwszy się pierwsza od faszyzmu, współpracowała wszystkimi siłami w dziele zwycięstwa sprzymierzonych armii nad wspólnym wrogiem, a teraz wkrocza z całym zdecydowaniem na drogę odrodzenia.

Przyjaźń i współpraca włosko-polska stanowiła czynnik wielkiej wagi dla dzieła odbudowy naszych obu krajów.

(Ciąg dalszy na str. 2-cj).

Manifestacyjny pogrzeb

ofiar zbrodni wrzosowskiej

Robotnicza Łódź odprowadza wczoraj na wieczny spoczynek ofiary potwornej zbrodni wrzosowskiej. Przed fabryką „Pierwsza Rudzka” uformował się pochód z delegacji, które przybyły z wiecami, chorągiewkami, transparentami. Trumny ze zwłokami pomordowanych robotników: Jana Sobczaka, żony jego Leokadii, Zygmunta Koszala i Tadeusza Lewandowskiego przy żałobnych dźwiękach orkiestry strażackiej złożono na karawany, tonące w powodzi kwiatów.

Za sznurem delegacji, na czele których kroczyli plutony strażackie i Milicja Obywatelska, postępowała duchowność, a za karawanami rodziny pomordowanych robotników przedstawiciele zw. zawodowych, partii politycznych, organizacji młodzieżowych oraz wieletyśne rzesze ludności.

Po odprawieniu egzekwii na cmentarzu nad otwartymi mogiłami żegnali zmarłych towarzysze działające robotniczo. Mówcy w prostych, wrzasających słowach pożegnali tragicznie zmarłych towarzyszy pracy, którzy polegali na posterunku od kul i huków skrytobójczych.

Osadnictwo wojskowe

W związku z wzmocnieniem placówek władz administracyjnych na terenach nowo-wyzwolonych oraz z przejściem wojska na organizację pokojową, wydało Naczelne Dowództwo WP rozkaz, ujmujący w 12 punktach nowe postanowienia w zakresie osadnictwa wojskowego. Tekst rozkazu tego podamy w jednym z najbliższych numerów.

wymierzonych przeciw całej klasie robotniczej i demokracji. Mówcy wezwali wszystkich do walki z tymi, którzy nie wahają się dla osiągnięcia swych nieczystych celów użyć najpotworniejszych środków — i do pomieszczenia śmierci niewinnych robotników. Masy pracujące muszą położyć kres bandytyzmowi reakcji, która przez śnieżną zamięt i terror, przez usiłowanie wygłodzenia miast chce przerazić klasę robotniczą i odstraszyć ją od dzieła budowy Polski demokratycznej. Walka ta musi być prowadzona z zawziętością i bezwzględnością aż do ostatecznego zwycięstwa.

Do długiej listy ofiar reakcyjno-faszystowskiego terronu przybyły znowu cztery nazwiska. Świat pracy okręgu łódzkiego znów stracił kilka dzielnych towarzyszy. Na cmentarzu w Radzie Pabianickiej przybyły cztery nowe mogiły, a kilka par oczu dziecięcych ze łzami pożegnało swych najbliższych. Na zawsze.

Trudno myśleć i pisać spokojnie o zbrodniarzach, którzy pretendują do mienia Polaków, a w działaniu wym postępują jak wrogowie. Gdy wszyscy cieszą się każdym sukcesem polskim, gdy radują się każdą nowouruchomioną

KRONIKA POLITYCZNA

UMOWA REPATRIACYJNA Z CZECHOSŁOWACJĄ

WARSZAWA (Popress). Dnia 21 września 1945 r. została podpisana w Pałacu Ministerstwa Spraw Zagranicznych w Pradze umowa między Rzecząpospolitą Polską a Republiką Czechosłowacką w przedmiocie repatriacji. Umowę podpisali: w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej — poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny w Pradze Stefan Wierbłowski, w imieniu Republiki Czechosłowackiej — minister spraw zagranicznych p. Jan Masaryk.

REJESTRACJA AK PODOKREGU SKIERNIEWICE

ŁÓDŹ (PAP Polpress). Komitet Likwidacyjny D. A.K. podokręgu skieriewickiego zaczyna swe urzędowanie od dnia 27 września 1945 r. w Skierniewicach. Szczegóły dotyczące miejsca urzędowania oraz porządku rejestracji podane będą w afiszach. Do rejestracji wszystkich B. AK-owców, wzywa mjr. AK. Garliński — Pirat.

Wynik wyborów we Francji

PARYŻ (PAP Polpress). Urzędowo ogłoszono wyniki wyborów do rad generalnych. Partia socjalistyczna zdobyła 393 mandaty, partia radykalno-socjalistyczna — 350, partia komunistyczna — 155, niezależnej socjalistów — 60, ruch republikancko-ludowy — 127, republikanie i radykał niezależni — 285.

Siracenie Po ada w Niemczech

PARYŻ (PAP Polpress). Wychoźca w Lens polski dziennik „Narodowiec” donosi, że skazany na śmierć przez sąd aliancki w Dusseldorfie 23-letni Polak, Kapucynski został rozstrzelany. Kapucynski był oskarżony o zamordowanie pewnego Niemca.

maszyną, pomyślnie przeprowadzonymi zniwami, zwiększeniem produkcji, obniżką cen, polepszeniem transportu, gdy czynią wszystko, by ułatwić, polepszyć byt nasz, by pokonać trudności w aprowizacji, lub, jak zamordowani, dostarczyć fabryce i swym towarzyszom pracy węgla na zimę, oni trwają wciąż w przyczajeniu i w gotowości, by szkodli, by niszczyć. Nie ma dla nich żadnego wytłumaczenia. Dlatego potępia ich cały naród. Dlatego wyklucza ich ze swej społeczności, jako pospolitych bandytów lub zdrajców.

Zbrodnię bratobójstwa, taką jak ostatnia pod Wrzosową popełniają ludzie, którym widocznie zależy na dezorganizacji naszego życia gospodarczego i społecznego, którym zależy na wywołaniu poczucia niepewności i na zastraszaniu Polaków. Mylą się jednak w swych rachubach. Groźba i terror — to nie są sposoby, które by mogły oddziaływać na postępowanie Polaków.

Pod rejestrem ich bandyckich wyczynów historia przyłoży pieczęć hańby. Ręka sprawiedliwości ich dostępnie. Polska demokratyczna natomiast złotych zgłoskami wypisze nazwiska ich ofiar.

P. Z.

Koniec latu obrad Wielkiej Plątki

Antyki poirwa do grudnia

LONDYN, 26.9 (PAP Polpress). W londyńskich kołach politycznych utrzymuje się, że za kilka dni zakończy się konferencja pięciu ministrów spraw zagranicznych. Następną sesją odbędzie się w listopadzie lub grudniu. W okresie między jedną sesją a drugą obradować będą pełnomocnicy ministrów spraw zagranicznych.

LONDYN (Polpress). Ambasada jugosłowiańska w Londynie ogłosiła komunikat w sprawie Triestu. W komunikacie tym podkreślono, że Jugosławia godzi się na umiędzynarodowienie portu, lecz nie miasta.

PRZYJĘCIE NA CZEŚĆ MOŁOTOWA

LONDYN, 26.9 (PAP Polpress). Towarzystwo Zbliżenia Kulturalnego Brytyjsko-Radzieckiego wydało na cześć komisarza ludowego do spraw zagranicznych ZSRR przyjęcie. Przewodniczący powitał w serdecznych słowach Mołotowa i oświadczył, że przyjaźń radziecko-brytyjska jestbył z komisarzem Mołotowem dłuższą rozmowę.

podstawą pokoju. Mimo to nieliczni wrogowie współpracy brytyjsko-radzieckiej starają się przy pomocy kłamstw i oszczerstw rozwinąć szeroką działalność. Zadaniem towarzystwa i jego sympatyków jest wytrącenie wrogom broń z rąk.

W odpowiedzi na „przemówienie Mołotowa oświadczył m. in. „Osoby, które rozpowszechniają kłamstwa i snują intrygi zostaną pozbawione gruntu pod nogami, o ile ludzie i intelektualiści z Wielkiej Brytanii i Związku Radzieckiego nieustannie walczyć będą o pełną prawdę. Zacieśnienie więzów przyjaźni między Wielką Brytanią i Związkiem Radzieckim jest rzeczą pierwszorzędnej wagi nie tylko dla naszych krajów, lecz dla wszystkich narodów miłujących pokój. Im głębsze będzie zbliżenie między narodami i im szersze zatoczy ono krąg, tym trwalsze będą fundamenty pokoju”.

Na przyjęciu był również obecny brytyjski minister spraw zagranicznych Bevin, który oświadczył, że przyjaźń radziecko-brytyjska jestbył z komisarzem Mołotowem dłuższą rozmowę.

Jutro morderey spod znaku NSZ

stana przed sądem w Łodzi

Jutro o godz. 12 w sali Sądu Okręgowego w Łodzi rozpoczyna się proces przed grupie 10 oskarżonych o udział w zabójstwie tow. tow.: Zakrzewskich, kierownika szkoły Barczyńskiego i działacza Samopomocy Chłopskiej — Górniaka.

Wśród oskarżonych znajduje się do-

wódca tejże grupy Marian Grabski („Spec”) i wykonawcy wyroków: Maik i Walaszczuk. Pozostali: Helena Werdal, Stanisława Miłsa, Mieczysław Banasiak, Zygmunt Tatarowicz, Antoni Grabski, Antonina Grabka i Karolina Maik, oskarżeni są o współudział w dokonywaniu morderstw.

List pasterski biskupa Spletta

nie może pójść w niepamięć

WARSZAWA, 26.9 (PAP Polpress). Na skutek polecenia Ministerstwa Sprawiedliwości wszczęto dochodzenie przeciwko biskupowi gdańskiemu i chełmińskiemu Karolowi Marii Spletowi. Biskup Splet w dniu 4 września 1939 r., tuż po zajęciu Gdańska przez wojska niemieckie wydał do wiernych list pasterski, który podajemy w tłumaczeniu:

„Drodzy diecezjanie. Przejęci byliśmy bólem,

Wiadomości ze świata

Linia lotnicza dookoła świata. Dnia 1 października zostanie otwarta pierwsza linia lotnicza dookoła świata. Trasa długości 23 tysiące mil angielskich będzie biegła z Nowego Jorku przez Casablanca, Karachi, Kalkutę, Cuming, Manille i nad Pacyfikiem do San Francisco. Podróż będzie trwała 151 godzin. Loty będą się odbywały raz w tygodniu.

Strajk. W Buenos Aires wybuchł strajk wszystkich robotników transportowych.

Gustaw szwedzki do Hitlera. Szwedzkie ministerstwo spraw zagranicznych opublikowało prywatny list króla Gustawa szwedzkiego do Hitlera, napisany po okupacji Norwegii w kwietniu 1940 r. Król Gustaw pisze m. in., że Szwecja gotowa jest w każdej chwili przeciwstawić się wszelkim usiłowaniom przekroczenia jej granic.

Szwecja a wywiad niemiecki. Radio Sztokholm donosi, że Szwecja zwróciła się do wojsk okupacyjnych zapytaniem, czy może wystąpić przedstawić do Niemiec, celem uzyskania informacji o niemieckiej sieci szpiegowskiej w Szwecji podczas wojny. Chodzi o ustalenie ewentualnego udziału Szwedów w wywiadzie niemieckim.

Komunikacja na Dalekim Wschodzie. Między Kalkutą i Singapur oraz Kalkutą i Szanghaem została wprowadzona przez amerykańskie linie lotnicze normalna komunikacja.

Rozruchy głodowe we Włoszech. Prasa włoska donosi, że w Apulii odbyły się rozruchy ludności, domagającej się podwyższenia przydziałów żywnościowych. Policja otworzyła ogień. 3 osoby zostały zabite i kilkanaście odniosło rany.

Działalność „Czarnego Smoka”. Prasa amerykańska donosi, że działalność „Czarnego Smoka” w Japonii nie ustaje, lecz rozwija podziemną akcję skierowaną przeciwko Europejczykom i wyższemu urzędnikom japońskim. Zagadnienia amerykańska sporządziła listę 100 przywódców tej organizacji, celem ich aresztowania.

Amerykancie demontują. „United Press” donosi, że gen. Eisenhower wydał zarządzenie w sprawie demontowania dalszych niemieckich zakładów przemysłowych. W zarządzeniu tym wymienione są następujące fabryki: Bayerische Motorwerke w Monachium, Grosskraftwerke w Mannheim, podziemna fabryka motorów pod Heildelbergiem.

Komitet Międzynarodowy w Tangerze zebrał się na pierwszym posiedzeniu w gmachu francuskiego konsulatu generalnego w Tangerze. Przewodniczył przedstawiciel Francji Beauverger.

Aresztowania w Argentynie. W Buenos Aires ogłoszono oficjalnie, że generał Arthur Rawson, który w roku 1943 był przez jeden dzień prezydentem Argentyny, został aresztowany pod zarzutem organizowania spisku przeciw rządowemu. Wraz z nim umieszczono w więzieniu wielu oficerów.

Nie mają pretensji. — Agencja France Presse donosi z Hanoi, że gen. Lu Chan, naczelny dowódca wojsk chińskich w Indochinach oświadczył, iż Chiny nie mają żadnych pretensji terytorialnych we francuskich Indochinach.

Ofiary terroru hitlerowskiego. — Wiedeńska rada miejska zbiera materiały, dotyczące terroru hitlerowskiego w Austrii. Według dotychczasowych niekompletnych danych, w samym Wiedniu 70 tysięcy osób ucierpiało wskutek przesładowań hitlerowców. Poza tym Niemcy wywieźli do „obozów śmierci” i stracili w beściałki sposób przeszło 46 tysięcy Żydów wiedeńskich. Wielu demokratów austriackich przebywało w obozach koncentracyjnych. Obecnie powracają oni masowo z Rzeszy.

Nowa urzędowa agencja prasowa. Agencja Reutersa donosi, że na miejsce japońskiej agencji prasowej „Domei” została utworzona nowa urzędowa agencja prasowa pn. „Press Association of Japan”.

2 MAGISTRÓW FARMACJI

lub pomocników aptekarskich poszukuje Ubezpieczalnia Społeczna w Olsztynie, okr. warmińsko-mazurski. Warunki do umowy

Co dzień traszka

Na organy sprawiedliwości w brytyjskiej strefie okupacyjnej

Melodii na organach tych granicy —

Za dużo w niej motywu...

„Deutschland über alles”

ETIENNE

gdy nasz piękny niemiecki Gdańsk przed 20 laty, mimo zdecydowanego sprzeciwu, oddzielony został od swej ojczyzny. Dzisiaj cieszymy się i z głębi serca Bogu dziękujemy, że życzenie wszystkich gdańszczan, aby moc powrócić do niemieckiej wspólnoty narodowej zostało spełnione. Nie możemy wystarczająco podziękować za to, że wskutek dzielności i radosnej ofiarności naszych synów i braci, nasza zważona ojczyzna ocalała została od zniszczenia i zdevastowania przez wroga. W tej historycznej dla naszych losów tak ważnej godzinie nie zapomnijmy podziękować Bogu wszechmogącemu i prosić go o błogosławieństwo na przyszłość dla Führera, narodu i ojczyzny. Karol Maria, biskup Gdańska — Oliwa, 4 września 1939 r.

List ten nie wymaga komentarzy i w sposób aż nadto dobitny charakteryzuje poglądy i nastawienie biskupa Spletta, który nie zawahał się w momencie, kiedy ziemia jeszcze nie obeschła od krwi, nawoływać do dziękczynienia

Bogu za ocalenie Gdańska od wroga (Polaków) i wzywać do modłów za pomyślność Führera, narodu i ojczyzny. Nie na tym jednak kończy się lista zarzutów, stawianych biskupowi Spletowi. Wydał on m. in. zarządzenie zabraniające używania języka polskiego w kościele i przy spowiedzi oraz nakazujące usunięcie wszelkich napisów polskich w kościołach i z nagrobków cmentarnych. Ponadto zaś polecił wyodrębnić na gdańskim cmentarzu specjalne miejsce, przeznaczone na chowanie zmarłych Polaków, oddzielnie od Niemców. I co charakterystyczne zabronił wprowadzania zwłok Polaków przez główne wrota cmentarne, wyznaczając na ten cel osobną furtkę. W ten sposób na gdańskim cmentarzu powstało swoiste „ghetto”. Rzecz prosta, tego rodzaju ustosunkowanie się do ludności polskiej ze strony biskupa Spletta, który okazał się w okresie władztwa niemieckiego jawnym szermierzem hitleryzmu, nie może pójść w niepamięć.

Listy uwierzytelniające

(Dalszy ciąg ze str. 1-ej)

Przystępując do mojej misji, w ciągu której będę uważał za wielkie moje szczęście móc przyczynić się do zacieśnienia więzów przyjaźni między naszymi oboma narodami, składam najgorętsze życzenia pomyślności i szczęścia Waszej Ekszellencji, Rządowi i Narodowi Polskiemu”.

Prezydent Bolesław Bierut, przyjmując listy uwierzytelniające od ambasadora Eugenio Reale, odpowiedział w następujących słowach:

„Panie Ambasadorze! Jestem głęboko wzruszony życzeniami szczęścia i pomyślności dla Narodu Polskiego złożonymi przez Waszą Ekszellencję w imieniu Jego Królewskiej Wysokości, Rządu włoskiego oraz całego Włoskiego Narodu. Zasługi Pańskie, Panię Ambasadorze są nam znane. Dają nam one pewność, że uczyni Pan wszystko, aby wywiązać się z powierzonych mu ważnych zadań. Pańskie przybycie do naszego kraju napawa mnie na-

dzieją, że przyjaźń łącząca oba nasze narody w ciągu stuleci wzmacni się jeszcze bardziej, szczególnie po upadku naszych wspólnych wrogów, faszystów i hitleryzmu. Oba nasze kraje, tak ciężko poszkodowane przez okrucieństwa wojny i inwazję odczuwają w jednakowej mierze potrzebę podniesienia moralnego i gospodarczego. Od czasu renesansu do dnia dzisiejszego Polacy i Włosi walczyli zawsze, a częstokroć w jednym szeregu o podniesienie kultury i utrwalenie wolności w Europie. Dzisiaj w oparciu o przyjaźń, która ich łączy od wieków dążyć oni będą do utrwaleń w Europie pokoju, opartego na wolności, demokracji, dobrobycie i wzajemnym zaufaniu wszystkich narodów. Na tym odpowiedzianym posterunku może Pan, Panię Ambasadorze liczyć na moje jak najżywcze poparcie w osiągnięciu celów, które nam przyświecają”.

Kongres świata pracy w Paryżu

PARYŻ (PAP Polpress). Dnia 26 września na osiedzeniu światowego kongresu związków zawodowych przemawiał przewodniczący delegacji brytyjskiej sir Walter Citrine. Oświadczył on, że przyjęcie przez delegację brytyjską statutu, który zostanie opracowany na konferencji będzie uzależnione od wyniku rokowań z przedwojenną Międzynarodową Federacją Związków Zawodowych.

Następnie przemawiał sekretarz Federacji związków zawodowych Ameryki Łacińskiej Toledano. Zgodził się on ze zdaniem Waltera Citrine, że nowa organizacja powinna przede wszystkim być organizacją zawodową, a nie polityczną. Podkreślił on konieczność jedności całej klasy robotniczej na świecie.

W czasie swego przemówienia Toledano zauważył, że na galerii dla publiczności znajduje się Large Caballero i La Passionaris, zwracając się do nich zawał: „W imieniu delegacji Ameryki Łacińskiej witam naszych hiszpańskich towarzyszy”. Przedstawiciele Ameryki Łacińskiej złożyli serdeczną owa cję towarzyszom hiszpańskim.

Posiedzenie Rady Związków Zawodowych

W Łodzi odbyło się drugie plenarne posiedzenie OKZZ pod przewodnictwem ob. Burskiego.

Na posiedzeniu omówiono korzyści jakie przyniosą dla świata pracy uchwały Komisji Centralnej Związków Zawodowych zgodnie z poprawką w regulaminie o wyborach do rad zakładowych.

Przyjęto rezolucję omawiającą ostatnie poczynania władz bezpieczeństwa w dziedzinie zwalczania korupcjoniistów i tzw. szabrowników. W rezolucji tej czytamy:

Zebrani członkowie Okręgowej Rady Związków Zawodowych w Łodzi wyrażają swoje zadowolenie i całkowitą a-

Odezwa dowódcy AK okręgu lubelskiego

LUBLIN (PAP Polpress). Dowódca Armii Krajowej okręgu lubelskiego pfc. Wir wydał następującej treści odezwę do wszystkich podkomendnych oficerów, podoficerów i szeregowych b. Armii Krajowej okręgu lubelskiego, a przebywających na zachodzie. W związku z likwidacją b. Armii Krajowej wzywa wszystkich podwładnych mi oficerów, podoficerów i szeregowych do dokonania obowiązkowego ujawnienia w myśli deklaracji pfc. Radosława, w razie niemożliwości wyjazdu do Lublina w najbliższej komisji likwidacyjnej. Dowódca b. Armii Krajowej na okręg lubelski Wir pik.

Przedstawiciele Hiszpanii Republikańskiej zgłosili rezolucję, domagającą się by ogłoszono bojkot Hiszpanii generała Franco oraz domagali się publicznego protestu przeciwko terrorowi, któremu podlegają robotnicy w Hiszpanii faszystowskiej.

Delegacja młodzieży radzieckiej w Łodzi

Dnia 26.9 przyjechała do Łodzi delegacja młodzieży radzieckiej. W lokalu OM TUR gości przyjęli przedstawiciele TUR-u. Podczas przyjacielskiej rozmowy młodzi goście radzieccy i gospodarze polscy opowiadali o swoich ojczyznach. Wieczorem dnia 26-go goście udali się do teatru Wojska Polskiego na przedstawienie „Lekkomyślni siostry”. Przewodniczący delegacji radzieckiej, Michał Kotow, zwrócił się do przedstawicieli „Polpressu” z prośbą o przekazanie łódzkiej młodzieży robotniczej, pracującej i uczącej się pozdrowień młodzieży radzieckiej.

Polski cmentarz wojskowy we Francji

* PARYŻ (Polpress). 30 września odbędzie się uroczystość poświęcenia polskiego cmentarza wojskowego we Francji przy szosie Caen Falaise w miejscowości Langueherie. Na cmentarzu spoczywa wiecześnie smem około 600 żołnierzy polskich. Groby żołnierzy polskich były rozrzucone na przestrzeni od Caen do Chambris, obecnie szczątki żołnierzy polskich zostały pochowane na jednym cmentarzu.

Zjazd Polskiego Stronnictwa Ludowego

WARSZAWA, 26.9 (PAP Polpress). W dniu 16 września br. odbył się w Krakowie w sali kina „Swit” walny zjazd delegatów Polskiego Stronnictwa Ludowego okręgu Kraków, którego zasięg terytorialny obejmuje: Śląsk, woj. krakowskie, woj. rzeszowskie. Obrady przy szesnastu uczestnikach rozpoczęły się o godzinie 10.30, z chwilą gdy na salę wniesiono wśród burzy oklasków i okrzyków prezesa PSL Wincentego Witosa.

Po krótkim przemówieniu prezesa Witosa przewodnictwo min. Wł. Kiernikowi, który w rzeczowym zagajeniu nakreślił cele i zadania, jakie leżą przed zjazdem, oraz powitał gości i uczestników zjazdu. Z kolei powitali zjazd imieniem Związku Młodzieży Wiejskiej woj. krakowskiego Mieczysław Kabał, imieniem Lud. Zw. Kobiet — Mierzwińska, imieniem chłopskich burs akademickich — prof. Pigoń.

Możemy przez prasę

Honiarby paradoks

Niedzielną „Kurier Codzienny” w korespondencji własnej z Wrocławia ujawnia skandaliczne zachowanie się Niemców wobec Polaków. Główna przeszkoda akcji przesiedleńczej na tamtejszym terenie — to arogancja rozrachowanych bezkarnością Niemców. Korespondent pisze:

Można męczyć się w natłoczonych pokojach, można dniami czekać na przydział mieszkania — to silnych jednostek nie zmiechoci. Lecz niechybnie zważy je i odstraszy atmosfera dżungli niemieckiej, do której polskich osadników się zawozi. Zawsza przybywa zalewa fala niemieczyny. Znajdujemy wreszcie hotel. Portier polskiego hotelu szwargocze językiem SS-mannów, twierdząc, że wszystkie pokoje są już zajęte. Trzeba błądzić dalej. W końcu przypadkiem napotkany milicjant prowadzi Polaków do najbliższego domu i mieszkania, polecając Niemcom przygotować nocleg.

A oto, jak mieszka Niemcy, a jak Polacy w polskim Wrocławiu:

Nowoczesne meble, kryształcy, szafy w kate od ubrań i bielizny. Niemcy zajmują piękne, zelektryfikowane i skanalizowane domy. Bramy tych domów cała noc i cały dzień zamknięte są na klucz, a prócz tego opatrzone napisami (oczywiście po niemiecku): Wolnych lokali nie ma. Polak może długo czekać na przydział mieszkania, lecz Niemca nie wolno usunąć, a nawet jednej rodziny skupić w jednym pokoju.

Bardzo często 2 lub 3 Niemców zajmują wyłącznie dla siebie 3 i więcej pokoiów z kuchnią.

Status quo wrocławskie można określić w słowach: polskie panowanie, niemieckie mieszkanie. Toteż nie dziwi zdanie niejaki Frau Müller, które jest zdaniem wszystkich Niemców wrocławskich, wypowiedziane bezczelnie w polskim Urzędzie Kwaterunkowym:

„My nie życzymy sobie, by Polacy zgłą szali się do nas na nocleg. To niesłychane by naruszać nietykalność prywatnego mieszkania!”

Stąd zatem jest oburzenie autora korespondencji:

Czy jest rzeczą dopuszczalną, by Niemka z takim tupetem występowała przeciw repatriantom czy delegatom stolicy, udając się do prezydenta m. Wrocławia w sprawach służbowych, czy nie zakrawa to na śmieszny paradoks, by delegacja Czerwonego Krzyża, nie miała gdzie się podziąć w biernie i bezczelnie okupowanym przez Niemców mieście?

A kończy autor wnioskiem, z którym zgodził się każdy, kto uczciwy:

Niemcy swobodnie przechadzają się nie tylko nie oznaczeni piętrem białej opaski, ale mimo zarządzeń nie chcą usuwać i zmieniać niemieckich napisów na polskie. W rezultacie sklepy i domy przybylszowi nic, albo niewiele mówią o społeczeństwu prapolskiego grodu. Młode Niemki głośno śpiewają, stare najspokojniej szedekują, a polska osadnicza płacze na ulicy, nie mając gdzie złożyć głowy na noc.

Czas skończyć z pobłażliwością. Wrocław musi odzyskać charakter polski, a odzyska go jedynie wtedy, gdy na ulicach umilknie raz na zawsze język niemiecki. Niemców musi ubywać, a nie przybywać, jak to stało się ostatnio.

P.

Polski cmentarz wojskowy we Francji

* PARYŻ (Polpress). 30 września odbędzie się uroczystość poświęcenia polskiego cmentarza wojskowego we Francji przy szosie Caen Falaise w miejscowości Langueherie. Na cmentarzu spoczywa wiecześnie smem około 600 żołnierzy polskich. Groby żołnierzy polskich były rozrzucone na przestrzeni od Caen do Chambris, obecnie szczątki żołnierzy polskich zostały pochowane na jednym cmentarzu.

DZIENNIK GOSPODARCZY

Świadczenia rzeczowe nie obciążają zbytnio wsi

Nie ulega wątpliwości, że zagadnienie świadczeń rzeczowych jest zagadnieniem niezwykle ważnym, gdyż od powodzenia tej akcji zawisła sprawa wyżywienia ludności pracującej miast, sprawa należytego funkcjonowania zarówno przemysłu jak i aparatu państwowego.

W związku z trwającą obecnie akcją realizacji świadczeń rzeczowych rolnictwa na terenie całej Polski, nasuwa się mimo woli pytanie, w jakim stopniu świadczenia obciążają warsztat pracy rolnika?

Na te pytania już obecnie można dać częściowe odpowiedzi, podając analizę cyfr przypuszczalnych zbiorów na terenie 11 województw (bez ziem odzyskanych, natomiast z województwem gdańskim). Otóż, biorąc pod uwagę, że obecne wilgotne, niepomyślne dla rolnika lato wpłynęło na zmniejszenie zbiorów zbóż oraz że trudne warunki okresu powojennego spowodowały osłabienie tempa pracy na roli, wyjątkowo ciężkiemu sianu, pobawionemu nawozów itp., przyjmujemy, że tegoroczne zbiory zbóż wyniosą jedynie 67 proc. zbiorów z r. 1938, czyli 6.169,3 mil. ton. Ponieważ świadczenia rzeczowe na rok gospodarczy 1945/46 wynoszą 1.161.174 ton, daje to przeciętną na terenie całego państwa - 18,5 proc., czyli że na każde zebrane 100 kg zboża zaślewie się 19,5 kg zosłanie oddane państwu.

Odsłatek ten oczywiście nie jest jednakowo dla wszystkich województw ze względu na to, że przy ustalaniu wysokości świadczeń brano pod uwagę również jakość gleby, stopień zniszczeń wojennych itp. Na przykład dla województwa gdańskiego wynosi on - 24,9 proc., pomorskiego - 24,9, poznańskiego - 21,1, lubelskiego - 18 proc., warszawskiego - 15,8 proc. Najmniej są obciążone świadczeniami wsi w zboża woj. kieleckie - 13,7 proc. i krakowskie - 11,3 proc.

W daleko mniejszym stopniu jeszcze obciążona jest wsi, jeśli chodzi o obowiązkowe dostawy kartofli. Posługując się tą samą metodą, dojdziemy do wniosku, że wsi oddaje w charakterze świadczeń za ledwie 9,8 proc. ogólnego zbioru kartofli. W tym wypadku rozpiętość tego odsłatka i w poszczególnych województwach jest bardzo znaczna, waha się bowiem od 16,5 proc. w województwie pomorskim aż do zaledwie 6 proc. w województwie śląsko-dąbrowskim.

Cyfrę tę dowodzą niezbicie, że świadczenia rzeczowe, służąc jako podstawa polityki zapobiegawczej państwa, nie przekraczają obecnych możliwości rolnictwa, zwłaszcza, że dzięki ich zastąpieniu w pewnym stopniu zredukowany przydział artykułów przemysłowych ze cenach żywności.

Premie za dostarczenie 40 proc. obowiązkowych dostaw

Ministerstwo Aproprowiacji i Handlu wydało zarządzenie wydawania karnek premio- wych „A” w okresie do 15 października r. b. tym rolnikom, którzy wykonali przynajmniej 40 proc. wymiaru obowiązkowych dostaw zboża.

W ramach tej akcji ministerstwo otrzymało z Polskiego Wybrzeża

Handel morski przygotowuje się do pracy

(Korespondencja własna)

Ostatni tydzień gospodarczy minął na Wybrzeżu pod znakiem znacznego ożywienia. Przyjazd motorowca „Kraków” jest wydarzeniem najbardziej zasadniczym. Społeczeństwo nadmorskie, tak jak i szero- ki ogół polski widzi w tym wydarzeniu zapowiedź nowego okresu w naszym życiu morskim.

Ścisłe z tym ważnym wydarzeniem wiąże się działalność gdynskich sfer gospodarczych. Mianowicie kupiectwo złożyło ministrowi żeglugi i handlu zagranicznego memoriał, w którym określiło swoje potrzeby i zgłosiło chęć podjęcia normalnej pracy w handlu zagranicznym. Wobec oświadczenia min. Jędrzychowskiego, że inicjatywa prywatna, jeśli chodzi o odcinek handlu zamorskiego zostanie w dużej mierze uwzględniona, importerzy i eksporterzy uważali za stosowne powołać do życia Zrzeszenie Importerów i Eksporterów w Gdyni, obliczone na realizację potrzeb chwili w tej dziedzinie.

Około 100 firm przedwojennych, które pracowały w portach polskiego obszaru celnego przystąpi do zrzeszenia i podda się rygorom organizacyjnym. W ten sposób handel dzięki zostanie raz na zawsze umożliwiony.

Mr. Holliday, radca handlowy ambasady angielskiej, przy okazji zwiedzania stoczni w Gdańsku, oświadczył gotowość Anglii do wzmocnienia więzów współpracy handlowej z Polską.

mało przydział 6.100 ton żelaza profilowego, 1.240 ton różnych wyrobów żelaznych oraz towarów tekstylnych i manufaktury na sumę około 74 milionów zł. wg. cen stałych. Następną kartę premiovą, t. zw. kartę

Możliwość zamiany płodów rolniczych

Na zarządzenie Min. Aproprowiacji i Handlu gospodarstwa o powierzchni do 2 ha przy dostawach ziemiopłodów w ramach świadczeń mogą bez ograniczeń korzystać z prawa zamiany jednych płodów na inne, również podlegające świadczeniom.

Jeśli chodzi o gospodarstwa większe, o powierzchni ponad 2 ha, to właściciele ich, aby móc skorzystać z prawa zamiany muszą uzyskać z Gromadzkiej Komisji Dostaw odpowiednie zaświadczenie, że dane gospodarstwo nie zbierze w roku bieżącym tych dostaw, jakie pragnie na inne wymienić. Zaświadczenie to musi być poświad-

serii B otrzymuje rolnik dopiero po dostarczeniu reszty świadczeń nie tylko w zbożu, ale również w przypadających na niego ziemniakach, warzywach oraz innych roślinach.

czone przez Urząd Gminny. Zarządzenie przewiduje dokładnie, jakie płody rolne mogą być między sobą wymieniane i w jakim stosunku. Np. zamiast 100 kg pszenicy rolnik może dostarczyć: 180 kg jęczmienia, lub 110 kg gryki, 120 kg prosa, 60 kg sirażkowych jadalnych, 40 kg oleistych, względnie 20 kg włókna czasanego. Zamiast 100 kg owsa można dostarczyć 50 kg pszenicy lub 90 kg żyta, 90 kg jęczmienia, 55 kg gryki, 60 kg prosa, 30 kg sirażkowych jadalnych, 80 kg sirażkowych paszennych, 20 kg oleistych, 10 kg włókna czasanego, względnie 120 kg lubinu.

Wystawa i Targi Lubelskie

Z inicjatywy Lub. Urzędu Wojewódzkiego i Zw. Sam. Chłopskiej zorganizowana została w Lublinie pierwsza w odrodzonej Polsce Wystawa Przemysłowa i Targi.

Celem wystawy jest pokazanie, co produkuje przemysł miejscowy i zblizenie konsumentów do producenta.

Na skutek tego, że aparat rozdzielczo-handlowy działa obecnie jeszcze nie wystarczająco sprawnie, powstawały ostatnio często tak paradoksalne sytuacje, że fabryki cierpią na brak zbytu, ich wyroby gromadzą się w magazynach, podczas gdy w istocie istnieje na nie ogromne zapotrzebowanie. Np. firma lubelska Casdr zmuszona była zwrócić się do Wojew. Zarządu Zw. Samopomocy Chłopskiej z propozycją zakupu kilku maszyn rolniczych, gdyż nie miała pieniędzy na wypłatę dla ro-

botników. Jednocześnie zaś, w pow. Puławcy chłopcy z okolic Kazimierza n.W. posiadają za ledwie jeden plug i jedną siczarkarnię na dziesięć gospodarstw i nie wiedzą, gdzie się zwrócić, aby kupić potrzebne narzędzia i maszyny. Tym brakiem ma zaradzić Wystawa i Targi.

Wystawa Przemysłowa została pomyślana, jako impreza na dużą skalę i wywołata ogromne zainteresowanie nie tylko w całej Lubelszczyźnie, ale i poza jej granicami.

Przewodn. Komitetu Wystawowego jest ob. Edw. Dubel, prezes Woj. Zarz. Zw. Samop. Chł., dyrektorem zaś wystawy — ob. inż. Dziekoński.

Wystawa rozpoczeka się 25 b. m. i potrwa do 10 października. Dla zwiedzających przewidziane są znaczki kolejowe.

Odbudowa przemysłu chemicznego w Polsce

Przemysł chemiczny w Polsce przed wrześniem 1939 r. nie był należycie rozbudowany, nie mniej, chociaż był stosunkowo młody — reprezentował sobą 992 zakłady, zatrudniające 54.553 robotników i 9110 pracowników umysłowych. (Rocznik statystyczny 1939, dane z 1937 r.). Cyfry te uległy obecnie znacznym zmianom, biorąc pod uwagę, że szereg fabryk chemicznych wskutek działań wojennych zostało zniszczonych, wywiezionych lub zniszczonych przez okupanta zdewastowanych.

W granicach nowej Polski demokratycznej znalazł się Śląsk Dolny i Opolski, będący poważną bazą przemysłu chemi-

cznego. I na tym terenie zakłady przemysłu chemicznego uległy niejednokrotnie poważnym zniszczeniom. Tym bardziej jednak sprawa odbudowy tych wszystkich zakładów chemicznych jak i zaopatrzenia ich w nową aparaturę staje się pilna i niezmiernie ważna.

Doświadczenia ostatnich miesięcy wykazały, że zgodnie z przewidywaniami fachowców, odbudowa przemysłu azotowego wysunęła się na pierwszy plan. Według obliczeń inż. T. Hołtera, podanych na ostatniej konferencji przemysłu chemicznego w Gliwicach, powinniśmy kapitałem stu kilkudziesięciu milionów złotych

23 miliardy strat poniosło rolnictwo

Działania wojenne i rabunkowa gospodarka okupanta spowodowały, że rolnictwo polskie poniosło dotkliwie straty, obliczane na 23 miliardy złotych.

Z inwentarza straciłmy w przybliżeniu ponad 2 miliony koni, 8,5 mil. mydła, 6,4 mil. świń i 3 miliony owiec. Wartość tych strat obliczana jest na 3 miliardy złotych.

Kronika gospodarcza

KREDYT NA NAWOZY SZTUCZNE. Min. Rolnictwa i Reform Rolnych uruchomiło kredyt na nawozy sztuczne w wysokości 74 milionów zł. Wnioski o przyznanie kredytów dla gospodarstw osadniczych i powstających z reformy rolnej oraz z drobnej własności opiniuje Związek Samopomocy Chłopskiej.

WYDOBYCIE WĘGLA W ZAGŁĘBIU DĄBROWSKIM. Plan wydobywania węgla w sierpniu r. b. wykonano w 100%. Ogółem wydobyto 204.657 ton węgla.

SPÓŁDZIELNIE UCZNIOWSKIE. Związek Rewizyjny Spółdzielni R. P. wystąpił z inicjatywą powołania na całym terytorium państwa stałych spółdzielni uczniowskich, które by się zajęły sprzedażą pomocy szkolnych i podręczników. Wpłynęło by to wydatnie na obniżenie ich ceny.

PRODUKCJA GAZÓW ZIEMNYCH w Polsce utrzymuje się na wysokości miesięcznej.

ZRABOWANE MASZYNY WRACAJĄ DO KRAJU. Jedną z największych w Polsce fabryka kabli w Krakowie odzyskała większość swych maszyn, wywiezionych przez okupanta. Niemcy w ub. r. wywieźli 60% parku maszynowego oraz cały zapas surowca kablowego. Najważniejsza część odzyskanych maszyn znajduje się już w drodze do Krakowa.

FABRYKA NORBLIN w Głowniu została przestawiona na remont i produkcję wagonów kolejowych. Obecnie fabryka remontuje 100 wagonów.

Uwagi jego są dla nas zwłaszcza tu na Wybrzeżu bardzo pocieszające: zebrane bowiem dokładne dane o naszych potrzebach — przedłożył on swojemu rządowi, który uczynił wszystko, co jest w jego mocy, aby przyjść Polsce z pomocą.

Porty nasze przygotowują się na przyjęcie całego szeregu przeladunków, już zasygnalizowanych. W drodze do Polski znajduje się transport 20.000 ton superfosforatów z portów amerykańskich i 5.000 ton fosforatów z Marokka. Oba transpory zostaną skierowane do portu gdynskiego.

Czynione są również przygotowania do przyjęcia ładunku olei mineralnych oraz szeregu innych towarów, których wysyłka została zapowiedziana względnie zakontraktowana. Do portów wpłynęły statki szwedzkie, fińskie i statki UNRRA. Porty zaczynają już nabierać rumieńców życia.

W dziedzinie odbudowy portowej możemy zanotować z ostatniego tygodnia dalsze postępy prac Gdańskiej Dyrekcji Odbudowy, która otrzymała dalsze kredyty na przyspieszenie akcji odbudowy Gdańskiej, Gdyni, Sopotu i Elbląga. Akcja oczyszczania ulic w Gdańsku i zabezpieczania grozących zawaleniem się domów postępuje szybko naprzód.

możemy się spodziewać zdwojenia połowów. Sprawozdanie z połowów za sierpień wykazuje, że osiągnęły one w tym miesiącu cyfrę 117.000 kg ryb w rejonie gdańskim, a 123.000 kg. w rejonie dawnego polskiego wybrzeża. Największy procent stanowią płastugi i wątasze, wzrosła ilość złowionych węgorzy i pokazały się również śledzie. Na ogół sytuacja w rybołówstwie w dalszym ciągu ciężka, głównie z powodu nie wystarczającej ilości sprzętu rybackiego i sieci.

Na odcinku szkolnictwa morskiego należy zanotować ożywienie w związku z rozpoczętym rokiem szkolnym. Do Szkoły Morskiej na 120 miejsc wolnych zgłosiło się aż 2.000 kandydatów. Wyższą Szkoła Handlu Morskiego jest w końcowym stadium organizacji. I ta szkoła wzbudziła ogromne zainteresowanie. Sekretariat, jej w Sopocie obelgany jest przez zgłaszających zapisy lub przychodzących po informację.

Szkoła będzie się mieściła w Oliwie. Ważnym wydarzeniem na odcinku życia gospodarczego jest uruchomienie stoczni gdańskiej nr. 1. W wywiadzie prasowym min. dr. Jędrzychowski oświadczył, że ponieważ stocznie nasze nie są nastawione na wykonanie statków większych, trudno mówić o tym, kiedy będzie im powierzono zadanie budowy statków polskich. Na razie powierzono im budowę serii kutrów rybackich, natomiast w niedalekiej przyszłości otrzymają one zamówienia na budowę statków rybackich.

Stan naszych prac na odcinku morskim wykazuje stały postęp. Gospodarkę naszą na morzu stopniowo odbudowujemy i z każdym dniem jesteśmy bliżej celu.

Mgr KAZIMIERZ ZAGÓRNY

odrestaurować zniszczone przez demontaż warszaty pracy.

Część tych prac restauracyjnych już wykonano, co pozwoliło uruchomić szereg zakładów. Tak więc pracuje już fabryka w Chorzowie, produkująca nawozy sztuczne, solitrzak i azotniak. Zakłady „Solway” w Małtach k/Inowrocławia i w Boruku Falenckim pod Krakowem, dostarczające sodę kalcyonową, sodę kaustyczną, biokarbonat; fabryka w Małtach pracuje nad wykonaniem zamówienia dla ZSRR na 25.000 ton produktów chemicznych, które mają być dostarczone w ciągu pięciu miesięcy. Na terenach ziem odzyskanych pod Świdnicą znajduje się wielki kombinat „Silesia”, składający się z 8 fabryk, które są już częściowo uruchomione i produkują kwas siarkowy, superfosfat, kwas solny, ultramarzynę, farby suche, farby emulsyjne itd. W okolicach Równego Śląskiego znajduje się duży kombinat arsenowy, obejmujący kopalnię rudy arsenowej, fabrykę arsenu metalicznego, arseniku, oddział farb suchych i emulsyjnych. Zakłady te w procesie produkcji uzyskują około 5 kg złota tygodniowo.

Wkrótce ruszy duża fabryka związków azotowych w Kędzierzynie na Śląsku i produkować będzie glicerynę syntetyczną, metanol, opanol i t.d.

W trakcie montowania znajduje się pierwsza w Polsce fabryka benzyny syntetycznej, metodą Fischer Tropscha w Oświęcimiu, która dostarczać będzie rocznie 40 tys. ton tego cennego paliwa.

Według przewidywanych danych przemysł chemiczny zatrudnia obecnie około 25.000 robotników. I ta gałąź przemysłu odczuwa brak fachowców zwłaszcza inżynierów, konstruktorów i techników.

Przemysł chemiczny był dotychczas mało doceniany przez ogół społeczeństwa, dla którego praca jego była mało widoczna, a jednak ostatnie dwie wojny światowe postawiły go w rzędzie przemysłu wielkiego, uwydatniając jego olbrzymie znaczenie dla gospodarki poszczególnych państw. Dziś przemysł chemiczny niewątpliwie zajmie właściwe mu miejsce jako ten, który dzięki rodzajowi produkcji decydować będzie prawdopodobnie o całej strukturze gospodarki światowej. (W.Z.)

KALENDARZYK HISTORYCZNY

BEWARTER 27 WRZEŚNIA
DZIS: Koźmy i Damiana, słow. Damiana.
JUTRO: Wacława, słow. Wacława.
1331 Władysław Łokietek bije krzyżaków pod Płowcami.
1605 Zwycięstwo Hetmana Jana Karola Chodkiewicza nad Szwedami pod Kircholmem.
1925 Pierwsza oficjalna wizyta komisarza ludowego spraw zagranicznych ZSRR w Warszawie — Georgia Wasiliewicza Cieczerina.
1939 Kapitulacja Warszawy.

KRONIKA

WAŻNE TELEFONY
Wojew. Urząd Bezpieczeństwa — tel. 252-72
Miejski Urząd Bezpieczeństwa — tel. 119-61
Powiatowy Urząd Bezpieczeństwa — tel. 130-01
Pogotowie Ratunkowe Miejskie — tel. 101-44
Straż pożarna — tel. 8
Stacja Międzymiastowa — tel. 0
Kontrola tel. rozmów międzymiast. — tel. 119-06
Kontrola tel. rozmów pdmiejsk. — tel. 103-12
Stacja Podmiejska — tel. 9
Biuro Numerów — tel. 199-00

DZISIEJSZEJ NOCY DYZURUJĄ APTEKI: Rembienińskiego (Andrzejca 28), Szymańskiego (Rokicińska 6), Zundelwicza (Piotrkowska 25), Szlindembucha (Srebrzyńska 65), Kasperkiewicza (Limanowskiego 12).

TEATR
Teatr WP (Cegielniana 27), godz. 19.15 „Lekomyślna siostra”.
Teatr Domu Żołnierza (Przejazd 34), godz. 20 „Droga do ciebie”.
Teatr „Syrana” (Traugutta 1), godz. 20 „Prawo do śmiechu”.
Teatr „Bogatela” (Piotrkowska 94), godz. 20 „I co z takim zrobił?”.
Teatr Rozmałości (Nawrot 27), godz. 19.30 „W paszczy rekina”.

KINA
„Polonia” (Piotrkowska 67) — „Tęcza” (Piotrkowska 108) — „Miasto chłopców” „Wiśniarz” (Zawadzka 16) — „Serce matki” „Hei” (Legionów 2-4) — „Dziewczę z dalekiej północy” „Wisła” (Przejazd 1) „Stylowy” (Kilińskiego 123) — „Za siedmioma górami” „Bałtyk” (Narutowicza 20) „Gdynia” (Przejazd 2) „Druga młodość” „Rebortnik” (Kilińskiego 178) — „Korsarze” „Wolność” (Napiórko-wskie-go 16) „Roma” (Rzłowska 34) — „Sportowiec mimo woli” „Przedwiośnie” (Zeromskiego 74-76) „Tatry” (Sienkiewicza 40) — „Gunga Din”.
Początek seansów w dni powszednie o godz. 16, 18, 20, w niedziele i święta o godz. 14, 16, 18 i 20. Kina „Polonia”, „Hei”, „Bałtyk”, „Wisła”, „Roma” i „Przedwiośnie” rozpoczynają seanse pół godziny później.

CO WARTO ZWIEDZIC?
Miejska Galeria Sztuk Plastycznych (Park Sienkiewicza) — wystawa prac (malarstwo, rzeźba, grafika) członków Zw. Zaw. Pol. Artystów Plastyków w Łodzi — otwarta w godz. 10-13 i 15-19, w niedziele i święta 10-19.
Miejskie Muzeum Przyrodnicze (Park Sienkiewicza) — otwarte godz. 11-17, w niedziele i święta 10-13.
Miejskie Muzeum Pochietyczne — (Plac Wolności 14 — I p.) otwarte w godz. 11-13.

TEATR DOMU ŻOŁNIERZA, ul. Przejazd 34
Siódmy i nieodwołalnie ostatni tydzień wesołego widowiska muzycznego p. t. „Droga do ciebie”. Początek przedstawień codziennie o 8.20-ej. Kasa czynna od godz. 15-ej.

„PRAWO DO ŚMIECHU”
Dziś i codziennie w teatrze „Syrana”, Traugutta 1 „Prawo do śmiechu”. Początek o godz. 20-ej, koniec o 22.30.

ODWOŁANIE ODCZYTU
Zapowiedziany na dz. 28 bm., godz. 18.30, w sali I Sądu Okr. (Pl. Dąbrowskiego), odczyt kpt. Stolińskiego o konkordacie z Watykanem, z powodu przeszkód technicznych nie odbędzie się w wyznaczonym terminie.

POSIEDZENIE MRN
W piątek dnia 28 bm., w sali Miejskiej Rady Narodowej, ul. Pomorska 16, o godz. 17 odbędzie się pieniarne posiedzenie Miejskiej Rady Narodowej. Karty wstępu dla publiczności wydaje biuro MRN w godzinach urzędowych. Organizacje polityczne, społeczne oraz związki zawodowe proszone są o delegowanie swych przedstawicieli, dla których karty wstępu wydaje również biuro MRN.

EGZAMINY KONKURSOWE NA I ROK STUDIÓW
Egzaminy konkursowe na I rok studiów na wydziałach: lekarskim, stomatologicznym i farmaceutycznym rozpoczynają się w dniu 10 października rb.

SPRAWY INWALIDZKIE
Starostwo Grodzkie Śródmiejsko-Łódzkie, ul. Piotrkowska 100 podaje do wiadomości, że przy Starostwie tym wznowił działalność referat spraw inwalidzkich, powołany do przyjmowania rozszczeń i ustalania warunków zaopatrzenia inwalidzkiego osób, zamieszkałych na terenie miasta Łodzi.

DZIENNIK SPORTOWY

Poznań — Łódź w boksie

W połowie października odbędzie się w Łodzi międzymiastowy mecz bokserki Poznań-Łódź.

Mecz piłkarski w Zgierzu

Spotkanie o wejście do klasy A rozegrane w Zgierzu między „Borutą” a Strażą Ochoficzną Główną, trwało 130 minut — czyli zamiały 90 minut walczone aż dwie godziny i dziesięć minut bez żadnego rezultatu. Zawody zostały przerwane z powodu ciemności przy wyniku 0:0. Sędziował Racięcki.

DRÓBNE OGŁOSZENIA

Lekarze

DR MOŁKA ADAM — choroby, wewnętrzne. Lipowa 10 — powrócił.

Kupno i sprzedaż

CZEŚCI ROWEROWE, KAMYKI do zapalniczek poleca F-ma „CYKLOSPORT”, Łódź, Piotrkowska 15.

DIATERMIĘ lekarską okazjynie sprzedam. Maszyny do pisania, liczenia, szycia. Kupno-sprzedaż-naprawa. Południowa 1.

FABRYKA CUKIERKÓW, czekolady i drażetek Jerzy Karczewski, Łódź, Marii Skłodowskiej Nr 26 (dawnej Podlesna), tel. 106-28, poleca największy wybór cukrów.

KUPUJEMY: płyty gramofonowe, organki struny oraz części gramofonowe. 6 Sierpnia 21-32.

MARIAN TOMASZEWSKI wznowił sprzedaż CUKRÓW i CZEKOŁADY. Posiada na składzie wyroby Wedla, Piaseckiego, Fuchsa, Mysłkowskiego, Karczewskiego i Sobczaka oraz ciastka i wafle Szymańskiego po cenach ściśle fabrycznych. Łódź, Zgierska 7 (obok kościoła NMP i sklep od rogu).

PANTOFELKI jesienne na ścieg, eleganckie, oryginalne. Łódź, Nawrot 32-22.

„PLYTOMAN” — najkorzystniejsze źródło muzykalij Zakupu — sprzedaży. Łódź, Piotrkowska 34.

TORERNI DĄMSKIE, teckzi, tornistry, paski oraz artykuły podrózne poleca Ryszard Gajda, Łódź, Piotrkowska 31.

UWAGA podstaw walcowy do śrutowania zboża kupię za gotówkę. Zgłoszenia Par Poznań, Ratajczaka 7 pod 320.

ZAKŁAD Fotograficzny oraz sprzedaż materiałów fotograficznych. Zgierska 8, Stanisław Stradowski.

Zaofiarowanie pracy

AGENTÓW — domokrajnych do sprzedaży pokupnych towarów kosmetycznych poszukujemy. Duży zysk zapewniony. Prospekt wysła „Florina” Kraków, Chocimska 19.

BUKIECIARKA potrzebna. Wiadomość: kwiatciarnia, Piotrkowska 67, pasaż kina „Polonia”.

ELEKTROMONTERA zdolnego, samodzielnego na instalacje poszukuje natychmiast F-ma „AERO”, Przejazd 36.

FIRMA „GENTLEMAN”, ul. Limanowskiego 156 poszukuje 1 blacharza i 1 dekarza od zaraz. Pilne.

POSZUKIWANY natychmiast rutynowany buchalter z dłuższą praktyką na stanowisko kierownika buchalterii. Zgłoszenia do Spółdzielni Rolniczo-Handlowej w Gostyninie, Zamkowa Nr. 17-a.

POTRZEBNA natychmiast pracownica domowa. Piotrkowska 94-5.

POTRZEBUJEMY natychmiast jednej niani do dwojga małych dzieci i jednej pomocnicy domowej. Zgłoszenia osobiste — Sieradzka 1, Maria Sobczak.

TOKARZ - ŚLUSARZ poszukiwany. Dobre warunki. Piotrkowska 73-5.

ZARZĄD Przedsiębiorstw Radiotechnicznych poszukuje dla firmy „IKA” radiotechników, elektrotechników, lakiernika do lakierowania natryskowego oraz specjalistę do niktlowania, kadrowania itp. Zgłoszenia do firmy „IKA”, Łomżyńska 8.

Lokale

POSZUKUJE POKOJU z używalnością kuchni, możliwie z wygodami. Oferty z podaniem warunków pod H. M. — składać do drukarni „Czytelnik”, Żwirki 2 u portiera.

ODSTĄPIE sklep spożywczy. Wiadomość: Narutowicza 116-a.

POKOJU umeblowanego przy rodzinie poszukuje kierowniczka fabryki chemicznej. Oferty dla „Kierowniczkii”.

POSZUKUJE pokoju z kuchnią i wygodami lub pokoju przy rodzinie z używalnością kuchni. Wiadomość — Cmentarna 1-18.

LEKARZ poszukuje 3-4 pokojowego mieszkania w rejonie Pl. Wolności. Sprawa pilna. Za wskazanie lub uczciwe pośrednictwo wynagrodzę. Zawadzka 25-14.

Drużyna bokserów Poznań ma bardzo bogatą tradycję sportową i zaliczana jest do rzędu najsilniejszych okręgów pięściarskich.

ŁOZPN przeprowadzić będzie musiał jeszcze rozgrywkę, aż do rezultatu. Radzimy spotkanie rozpocząć o godz. 8 rano.

Poszukiwanie pracy

BIURALISTKA — stenografia, maszyna — przyjmie odpowiedzialną posadę. Oferty do administracji pisma sub „Biuralistka”.

POMOCNIK szoferski ze znajomością księgowości szuka pracy. Śródmiejska 60-8.

WSPÓŁPRACY w sklepie konfekcji damskiej, kapeluszy, poszukuje fachowa, była właścicielka sklepu. Oferty I. K.

Różne

FIRMA FRANCISZEK HETMAN z Warszawy — Chmielna 27 wznowia swoją działalność w Łodzi, ul. Piotrkowska 46.

IZBA Przemysłowo-Handlowa łącznie ze Związkiem Kupców i Przemysłowców w Łodzi organizuje kursy dokształcające dla kupców i pomocników handlowych. Przewidziane są 3 kursy: A — towaroznawczo-włókienniczy, B — spożywczo-kolonialny, C — encyklopedyczny (księgowość, kalkulacja, prawo handlowe, podatki, reklama). Zapisy przyjmuje Związek Kupców i Przemysłowców w Łodzi, ul. Piotrkowska 40, I p., w godzinach 18-19 codziennie.

KUŚNIERNIA warszawska robi futra i wszystkie roboty wchodzące w zakres kuśnierstwa. Sienkiewicza 39-9.

PRACOWNIA NUTER wykonuje wszelkie roboty kuśnierskie. Łódź, Piotrkowska 92-67. Marian Sabat.

PRACOWNIA kuśnierska A. Bryczkowski, Łódź, Piotrkowska 36, kupuje wszelkie gatunki futer.

PRZEDSTAWICIELSTWO na Poznań i województwo poznańskie przyjmie Biuro Rolniczo-Handlowe M. Paciorkiewicz, Poznań, Młyńska 12 m. 5.

POSZUKUJE PRZEDSTAWICIELSTWA na Wielkopolskę, Śląsk, Pomorze (branża konfekcyjna, blawaty — materiały — pończochy). Długoleśnia praktyka i fachowość. Oferty: Kazimierz Kiciński, Poznań, ul. Kochanowskiego 2-13.

POWAŻNEJ firmie powierzymy zastępstwo w branży artykułów gospodarczych, bakelitowych, lamp karbidowych. Zgłoszenia z referencjami „Esk” inż. St. Eitlmayer, inż. D. Gołogórski, Kraków, Rynek Kleparski 1, tel. 556-90.

SPIEWU lekcji metodą wioską udzielam. Narutowicza 24-7.

SPAWANIE metali. Łódź, Południowa 36. Przyjmuje do spawania wszelkie części maszyn, grzejniki (kaloryfery) popękane od mrozu, podwozia samochodowe, kartery, chłodnice, bloki.

UWAGA, FABRYKANT PRZEMYSŁOWCY. — Poszukuje przedstawicielstwa artykułów codziennego użytku. Jednocześnie potrzebni akwizytorzy, sprzedawcy targowi we wszystkich małych miastach. Zakrzewski, Marszałkowska 79, Warszawa.

ZWIĄZEK Kupców i Przemysłowców w Łodzi prosi wszystkich kupców branży futrzanej o zarejestrowanie się w lokalu Związku, ulica Piotrkowska 40, pok. 10.

1900 ZŁOTYCH dziennie i więcej zarobisz w każdej miejscowości sprzedając pokupnych wysokowartościowych towarów. Prospekt wysła: „Florina” Kraków, Chocimska 19.

ZGUBIONO w czasie jazdy na trasie Łódź-Zgierz brązową teckę z narzędziami szoferskimi, jedną dętkę zapasową do motocykla oraz brną krótką „zbrojówka czeska” Nr 93780. Znakacze proszę o zwrot powyższej teckzi za wynagrodzeniem. — Wojewódzki Komitet Polskiej Partii Socjalistycznej (Referat Wojskowy).

MACIEJEWSKI Zygmunt, Zduńska Wola, ul. Słota 49, uniważnia skradziony dowód osobisty i kartę RKU.

HIERONIMIĄK Aniela, Pabianice; Długa 16, uniważnia skradzione dowody, karty rowerowe i kartki żywnościowe.

ZGUBIONO dowód z odciskiem palca, legi szkolna, kartę rejestracyjną RKU i przepustkę na powrót z Niemiec na nazwisko Niewiadomska Halina. Proszę o zwrot pod adresem wskazanym w dowodach.

ZGUBIONO na terenie m. Zgierza zaświadczenie rejestracyjne wystawione przez RKU Łask w Pabianicach na nazwisko Kopiński Stanisław, ur. 1924 r., zam. w Bogusławicach, pow. Piotrków.

Poszukiwania rodzin

SZYMONOWICZOWY Julii, z Wilna, poszukuje Iwaszkiewicz. Informacje: Radzionków, Kopalniana 78.

Z akosa

Serdecznie byśmy powitali

„Świątovid” — jak wiadomo — był samodzielnym pracownym balwanem, którego kalkanaście ilustrowanych stron ogiadało z łabeścią przedwojenne, nasze kulturowo.

Właśnie upadł mi w ręce egzemplarz tego miesięcznika: Nr. 50/39 — rok 9 — 8 grudnia 1934 r. Wśród wielu atrakcji fotograficznych (np. gwiazda filmowa Doudou na kanapie ze swoim pieskiem Papp, piękna Elizabeth Arden ze swoimi preparatami dla brzydkich i t. p.) — numer przedstawia b. ciekawe zdjęcie, zrobione artystycznie przez Agencję „The New - York Times”. Zdjęcie wyobraża b. apetycznego faceta w uniformie. Sztyk, sztywny dekiel z białymi sznurami, trupim łebkiem i przegranym (?) obecnie sepem. Trzeciej Rzeczy. Nad zdjęciem napis: „SERDECZNIE WITAMY!” Pod zdjęciem opis: „Dotychczasowy prezydent senatu gdańskiego, dr Rauschnig ustąpił, następcą jego został wybrany p. Arthur Greiser, który postawił sobie za zadanie nawiązanie jak najściślejszych stosunków z Polską, gospodarczych i kulturalnych. Prezydent Greiser należy do wybitnych działaczy partii narodowo-socjalistycznej”.

Prezydent Greiser... Pamiętamy te lata, oby watele, pamiętamy. Polowanka w Białowieży, litry żubrówki, polonezy i buziaki sarmackie z dubeltówki. Równocześnie — „serdecznie witamy”. Greiser nawiązywał z Polską jak najściślejsze stosunki kulturalne. W wyniku tego „nawiązywania” Polacy w „wolnym” mieście Gdańsku chodzili z obwiązanymi głowami lub wogóle przestawali chodzić. Jeszcze ściślejsze stosunki z Polską nawiązał prezydent Greiser jako gauleiter t. zw. Warthelandu — po r. 1939. Wystarczy wspomnieć tylko Radogoszcz.

Gdzie się obecnie znajduje p. Greiser — nie wiemy. A szkoda. Bo przecież nie jesteśmy chyba, obywatele, gorzej wychowani od uprzedniego gen. Sławoja. Serdecznie byśmy powitali „wybitnego” działacza partii narodowo-socjalistycznej, któremu mamy do zawdzięczenia tyloletnie ściśle stosunki „kulturalne”. P. S. Jeżeli p. Greiser jest dziś w rękach naszych kochanych sprzymierzeńców z Zachodu — nie z naszego powitania. Sędziowie z Paderborn nie mają zaufania do naszych dobrzych matier. Obowiązują się, że zamiat poczęstować p. Greisera na powitanie np. żubrówką, poczęstowalibyśmy go, broń Boże, np. — stry-czkiem. ETIENNE

Sploneja stolarnia

W nocy z 25 na 26 bm. nad miastem pożogrzała czerwona łuna pożaru. Płonął budynek fabryki - stolarni przy ul. Pogodowskiego 52. Na ratunek pospieszyło 6 oddziałów straży pożarnej pod dowództwem komendanta pożarnictwa, ppłk. A. Biedron-Kalinowskiego. Pożar opapanoano zupełnie, ratując magazyny fabryczne i nie dopuszczając do rozprzestrzenienia się ognia. Ponieważ zbyt późno wewzwano straż na ratunek, splonął parterowy budynek stolarni pozostającej pod zarządem państwowym, jak również składy drzewa. W obecnym stanie fabryka jest niezdolna do produkcji. (H. P.)

MAJSTER KARMELARSKI, siła pierwszorzędna, potrzebny natychmiast, mieszkanie służbowe zapewnione. Wytwórnia Cukrów J. Bobrowski, Piotrków Trybunalski, Starowarszawska 13

ZGUBIONO PAMIĄTKOWY ZŁOTY ZEBREK damski na rękę marki „Tissot” dnia 25.12.1945 r. na trasie Narutowicza, Piotrkowska między godz. 12-14. Znajdca cenę odnieść za nagrodę równoważną wartości zagarka na Piotrkowska 102a, Wanda Podzińska.

HURTOWNIA

Włókienniczo - Galanterijny LEON SZWACKI

Łódź, Piotrkowska 117, fr. I p. poleca wielki wybór towarów galanterijnych

Hobna Gospodyni

Wydawnia Artykułów Spożywczych wysyła za załączeniem pocztowym znane całej Polsce swoje wyroby jak: babki domowe, budynie, galaretki, kisiele, proszek do pieczenia, cukier wanilinowy, przyprawy do piekarników, waniline. Gatunek towarów wysoki. Ceny hurtowe. Toruń, ul. Kazimierza Jagiellończyka 8 (dawnej Warszawa, Puśa 42)

Wydawca: Spółdzielnia „Czytelnik” Redakcja rękopisów nie zwraca.

Komitet Redakcyjny Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 96, tel. 123-34 D-03829 Redaktor Naczelny przyjmuje codziennie od godz. 13-14-tej, tel. 207-18. Sekretarz Redakcji od 10-tej do 12-tej, tel. 123-33. Redakcja rękopisów nie zwraca. Za treść i terminy ogłoszeń nie bierze odpowiedzialności.

DZIAŁ OGŁOSZEŃ, Piotrkowska 96 III piętro, czynny od 9 — 12 i od 14 — 15. Ceny ogłoszeń: Drobne — za wyraz pet itowy poza tekstem — 5, inne — grosze; za milimetr szpalty poza tekstem — zł. 14, w tekście zł. 21. W numerach nie dzielnich i świątecznych — 50 proc. drożej. Odbito w drukarni Spółdzielni „Czytelnik” Nr 4, Łódź, Żwirki 2